

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра _ **Фінансового менеджменту та фондового ринку**
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та
страхування
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
Фінансовий та страховий менеджмент
(назва магістерської програми)

на тему: «Управління витратами підприємства»
(назва теми)

Виконавець:

студент 62 факультету **ФБС**

Карпов Олександр Олександрович _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Баранова В.Г. _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Із розвитком конкуренції на ринку та поступовим зниженням норми прибутку розвиток підприємства значною мірою починає залежати від поведінки витрат та управління ними. Уміння коректно та раціонально керувати витратами у періоди погіршення кон'юнктури ринку збільшує шанси підприємства на виживання. Тенденція зростання загальних витрат відносно зростання загальної виручки, збільшення собівартості продукції та послуг, зниження ефективності діяльності підприємства з підвищенням рівня конкуренції визначає практичну важливість і актуальність оптимізації витрат підприємства на підвищення ефективності загальної діяльності. Наявність достовірної інформації про собівартість і сукупні витрати. У сучасних умовах функціонування все більшої актуальності набуває вивчення питань управління витратами підприємства, тому питанням витрат присвячено багато праць вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема: Л. Асаул, І. Ансоф, С. Батуков, Дж. Ф. Берджес, І. Бланк, О. Воронін, Ф. Горбонос, С. Жуков, Г. Іваницька, А. Кальченко, Ф. Котлер та ін. Разом з тим, сучасні умови господарювання потребують змін у розвитку систем управління витратами, адже змінюються не тільки умови господарювання (зовнішній контур), але й інструменти управління та технології здійснення витрат (внутрішній контур).

Мета дослідження є аналіз теоретичних та методичних основ процесу управління витратами підприємства.

Завдання дослідження:

- розглянути сутність та класифікацію витрат підприємства;
- охарактеризувати процеси управління витратами підприємства;
- охарактеризувати теоретичні підходи щодо формування системи управління витратами підприємства;
- оцінити ринок хліба та хлібобулочних виробів України;
- проаналізувати фінансовий стан ТОВ «АГРОКОМ»;
- проаналізувати управління витратами та вплив на формування операційного прибутку ТОВ «АГРОКОМ»;
- надати рекомендації щодо впровадження бюджетування, як елемента управління витратами ТОВ «АГРОКОМ»;
- надати загальні напрями покращення управління витратами ТОВ «АГРОКОМ»;
- запропонувати рекомендації до покращення управління витратами ТОВ «АГРОКОМ».

Об'єкт дослідження є економічні процеси з оптимізації управління витратами підприємства.

Предмет дослідження є економічні відносини, що виникають з управління витратами на підприємстві ТОВ «АГРОКОМ».

Методи дослідження Метод аналітичних коефіцієнтів, горизонтальний аналіз, аналіз абсолютних і відносних показників, зрівняльний аналіз,

методика калькуляції виробничої собівартості, факторне прогнозування моделі оптимізації управління витратами «СМО-модель» на основі метода Гауса.

Інформаційна база дослідження складають наукові праці вітчизняних та зарубіжних економістів з теорії фінансової стійкості та фінансового стану; законодавчі та нормативні акти України; статистичні показники УкрСтатУкраїна; звітні дані діяльності ТОВ «АГРОКОМ»; науково-методична література; матеріали періодичних видань, зарубіжна наукова література.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг кваліфікаційної роботи - 102 сторінці, 10 з яких - додатки. Основний зміст викладено на 75 сторінках, із них розміщено 15 таблиць, 20 рисунків. Список використаних джерел складається із 51 найменування.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 теза: «Характеристика ринку хліба та хлібобулочних виробів України». Збірник матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами» 15 листопада 2023р. Київ. КНЕУ. с.547-550.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні підходи до управління витратами підприємства**» розглянуто сутність та класифікацію витрат підприємства; охарактеризовані процеси управління витратами підприємства; охарактеризовані теоретичні підходи щодо формування системи управління витрат підприємства.

У другому розділі **ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ТОВ «АГРОКОМ»** оцінено ринок хліба та хлібобулочних виробів України; проаналізовано фінансовий стан ТОВ «АГРОКОМ»; проаналізовано управління витратами та вплив на формування операційного прибутку ТОВ «АГРОКОМ».

У третьому розділі «**ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ТОВ «АГРОКОМ»**» надані рекомендації щодо впровадження бюджетування, як елемента управління витратами ТОВ «АГРОКОМ»; надані загальні напрями покращення управління витратами ТОВ «АГРОКОМ»; запропоновані рекомендації до покращення управління витратами ТОВ «АГРОКОМ»

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Витрати за своєю економічною сутністю зазвичай відображають вартість ресурсів, спожитих у процесі виробництва (виконання робіт, надання послуг). Собівартість — базова економічна категорія, яка визначає кінцевий результат господарської діяльності (прибуток або збиток), впливає на ціни продукції, а також визначає розмір сплачених і утриманих податків. При цьому обґрунтована класифікація витрат відіграє важливу роль в управлінні підприємством і є ключем до розуміння механізму управління. Це забезпечує правильне визначення собівартості продукції (товарів, робіт, послуг) та

формування кінцевих фінансових результатів ефективної фінансово-господарської діяльності підприємства в умовах ринку.

2. Механізми управління витратами передбачають використання специфічних методів і інструментів для аналізу та контролю витрат та їх поведінки. Під підбором методів розуміється використання різноманітних методів і прийомів для проведення досліджень, отримання достовірної інформації про витрати та прийняття відповідних управлінських рішень на основі цієї інформації. Управлінські рішення впливають на фінансові показники компанії, завершальним етапом є оцінка відповідності рішення сформульованій місії.

3. Система управління витратами підприємства - це система економічних інструментів і методів, які здійснюють цілеспрямований вплив на інтереси галузі, підприємства та його працівників для їх оптимальної гармонізації з інтересами споживачів і суспільства в цілому, з метою дотримання відповідних суспільно необхідних пропорцій при формуванні витрат.

4. В результаті зменшення кількості підприємств у галузі та зниження обсягів промислового виробництва хліба та хлібобулочної продукції протягом 2020-2023 рр. спостерігалось скорочення чисельності працюючих на підприємствах з виробництва хліба, хлібобулочних і борошняних виробів на 20 тис. осіб, тобто на 20%. Однак витрати на персонал цих підприємств стабільно зростали з 3,5 млрд. грн. у 2020 р. до 4,4 млрд. грн. у 2023 р.

5. Рентабельність підприємства ТОВ «Агроком» протягом 2019-2022 рр. була на середньому рівні, що обумовлюється витратами підприємства. Рентабельність реалізації ТОВ «Агроком» у 2022 році визначена на рівні 42,4%, а рентабельність собівартості 59,9%.

6. ТОВ «Агроком» мало зниження ділової активності у період 2019-2020р.р., що підтверджує аналіз у таблицях 2.4-2.6, це пов'язано з загальними тенденціями ринку хліба та хлібобулочних виробів України. У період 2020-2021 році ми бачимо збільшення собівартості та значне зменшення чистого прибутку, це пов'язано з значним впливом збільшення цін на паливо та енергоносії для бізнес-структур в цьому періоді, зниження покупної вартості заробітних плат покупців, що в свою чергу вплинуло на кадрову політику підприємства та зниження постійних витрат для зупинення росту виробничої вартості, це показано у таблиці 2.11.

У період 2021-2022 році проводиться зміна маркетингової політики, вплив змінних витрат стає на рівні постійних витрат, підприємство використовує торгівельні кредити, щоб знайти противагу зниженню чистого прибутку. Автор припускає знаходження нових місць та підходу до продажів, та збільшення обсягу продукції надало у кінці 2022 році значне збільшення чистого прибутку у 43,85 рази. Модель підтверджує, що буде позитивна динаміка, це підтверджує аналіз проведений в дослідженні, та вважаємо, що це вплив зміни маркетингової політики у 2022 році.

7. Ефективне бюджетування дозволяє компаніям встановлювати гнучку фінансову політику шляхом своєчасного контролю та

випереджувального прийняття рішень для запобігання негативним наслідкам змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі. Це посилює контроль над використанням ресурсів і зменшує непередбачені втрати.

8. Для впровадження успішної системи управління витратами на виробництво в ТОВ «Агроком» важливим є впровадження єдиного врахування відмінностей підрозділів підприємства, розрахунку взаємопов'язаних суб'єктів фінансової діяльності, уніфікації витрат на виробництво та собівартості, характеристики продукції. Така концепція повинна включати моделювання, планування витрат, його системи, координацію, розрахунки та моніторинг, оскільки собівартість, як єдина фінансова група, відображає без винятку всі аспекти діяльності підприємства.

9. ТОВ «Агроком» виконує послідовну маркетингову стратегію, показники надають не однозначне фінансове відображення процесів, однак аналіз надає уяву, що на підприємстві не приділяється належна увага управлінню витратами, переважно використовуються прийоми підтримки загальних показників ліквідності, рентабельності, а як маніпуляція - з дебіторської і кредиторської заборгованістю.

Загалом, можна підбити підсумок, що підприємство має всі можливості вийти на хороші показники, проте це частково залежить і від зовнішніх факторів економіки України.

АНОТАЦІЯ

Карпова Олександра Олександровича, «Управління витратами підприємства»,
(*прізвище та ініціали студента*) (*назва кваліфікаційної роботи*)

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
«072 Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською програмою

«Фінансовий та страховий менеджмент»

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2023 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – економічні процеси з оптимізації управління витратами підприємства.

У роботі розглядаються Теоретичні підходи до управління витратами підприємства - розглянуто сутність та класифікацію витрат підприємства; охарактеризовані процеси управління витратами підприємства; охарактеризовані теоретичні підходи щодо формування системи управління витрат підприємства.

Оцінювання управління витратами ТОВ «АГРОКОМ» - оцінено ринок хліба та хлібобулочних виробів України; проаналізовано фінансовий стан ТОВ «АГРОКОМ»; проаналізовано управління витратами та вплив на формування операційного прибутку ТОВ «АГРОКОМ».

Запропоновано перспективні напрямки управління витратами ТОВ «АГРОКОМ» - надані рекомендації щодо впровадження бюджетування, як елемента управління витратами ТОВ «АГРОКОМ»; надані загальні напрями покращення управління витратами ТОВ «АГРОКОМ»; запропоновані рекомендації до покращення управління витратами ТОВ «АГРОКОМ»

Ключові слова: управління витратами підприємства, фінансовий стан підприємства.

ANNOTATION

Karpov O.O., «Enterprise cost management»,

(students surname and initials)

(work title)

thesis for Master degree in specialty «072 Finance, banking and insurance»
under the program «Financial and Insurance Management»,
Odessa National Economic University
Odessa, 2023

Thesis consists of three chapters. Object of study there are economic processes for optimizing enterprise cost management. Diploma thesis deals with theoretical approaches to enterprise cost management are considered in the work - the essence and classification of enterprise costs are considered; characterized enterprise cost management processes; theoretical approaches to the formation of the company's cost management system are characterized.

Evaluation of cost management of "AGROKOM" LLC - evaluated the market of bread and bakery products of Ukraine; analyzed the financial condition of "AGROKOM" LLC; cost management and the impact on the formation of operating profit of AGROKOM LLC were analyzed.

Promising directions of cost management of "AGROKOM" LLC are proposed - recommendations are provided regarding the implementation of budgeting as an element of cost management of "AGROKOM" LLC; provided general directions for improving cost management of "AGROKOM" LLC;; proposed recommendations to improve cost management of AGROCOM LLC

Keywords: cost management of the enterprise, financial condition of the enterprise.